

גליון 16, 22 באפריל 2009

יועמדו לדין האחראים להריגת מפגין בבילעין

בתגובה למותו של באסם איברהים אבו-רחמה מירי חיילים לעבר הפגנה נגד גדר ההפרדה ליד הכפר בילעין, הפגינו אלף מתנגדי כיבוש בתל-אביב.

במוצ״ש, 19.4, הפגינו כאלף מתנגדי כיבוש בתל-אביב נגד ירי חיילים לעבר אזרחים ובתביעה להעמיד לדין את האחראים למותו של המפגין באסם איברהים אבו-רחמה (30). המפגינים הניפו דגלים אדומים וכן כרזות, התובעות לשים קץ לפשעי הכיבוש, לחדול מירי לעבר מפגינים ולפרק את גדר ההפרדה, שבנייתה כרוכה בגזל אדמות מפלסטינים. המפגינים צעדו ממרכז ת״א אל משרד הביטחון בקריה, וקראו קריאות בגנות הכיבוש ופשעיו.

ח״כ **דב חנין** (חד״ש), שהשתתף בהפגנה בת״א, הביע זעזוע מהריגתו של המפגין, והוסיף: ״לאורך השנה האחרונה צה״ל ומג״ב מפעילים כוח בלתי מרוסן כלפי מפגינים בבילעין. ההפגנות השבועיות בבילעין, בהם שותפים פלסטינים וישראלים למחאה לא אלימה נגד גדר ההפרדה, הגוזלת את קרקעות הכפר, נתקלות בתגובה אלימה ואף רצחנית״.

ח״כ חנין קרא להעמיד לדין את האחראים להריגת המפגין וכן לפציעתו הקשה של האמריקאי טריסטן אנדרסון לפני כחודש. ח״כ חנין הדגיש, כי שר הביטחון ברק נושא באחריות אישית ישירה להפרת החלטתו של בג״ץ, אשר הורה לשנות את תוואי חומת ההפרדה בבילעין. הוא קרא להחזיר מיד לתושבי הכפר את אלפי הדונמים של מטעי הזיתים, שנלקחו מהם, ושעל החזרתם הם נאבקים מזה ארבע שנים.

ח״כ **עפו אגבארייה** (חד״ש) אמר בתגובה להריגתו של המפגין הפלסטיני: ״שוב הוכח, שידם של קלגסי כוחות הכיבוש קלה על ההדק. הצעיר שנרצח בדם קר הוא קורבן נוסף של גדר ההפרדה הגזענית ושל מדיניות הכיבוש״.

באסם איברהים אבו רחמה נורה בעת שניצב על אדמות כפרו, בילעין. סרטון שניתן לצפייה באינטרנט מלמד, כי חיילים ירו לעברו רימון גז בעל טווח מוגדל, ממרחק של 10 מטרים בלבד ובכינון ישיר. גורמים בצבא הודו, כי ירי כזה עומד אפילו בניגוד להוראות הפתיחה באש של הצבא עצמו. באסם נפגע באופן קשה בבטנו ומת כעבור זמן קצר בבית החולים ברמאללה.

למה מתכוון ממשל אובאמה ב"שתי מדינות"?

המשך ההרג של פלסטינים בשטחים הכבושים התרחב בעת שג׳ורג׳ מיטשל, שליחו של הנשיא אובאמה למזרח-התיכון, קיים שיחות עם מנהיגים באזור. בשיחותיו עם מחמוד עבאס, יו״ר הרשות הפלסטינית ועם ראשי השלטון במצרים, הדגיש מיטשל, כי ארה״ב תמשיך לפעול לקידום הסדר של ״שתי מדינות לשני העמים״. אך הוא לא הבהיר, כיצד בדיוק מתכוון ממשל אובאמה לסיים את הכיבוש בן 42 השנים ולאפשר לפלסטינים לכונן את מדינתם העצמאית, שבירתה ירושלים המזרחית.

הפגנות לציון ה-1 במאי 2009

תל-אביב, ביום ו', 1.5, בשעה 12.30 התכנסות להפגנה בגינת דרויאנוב (רחוב אליפלט פינת רחוב המחוגה), בסיום – עצרת בשד' רוטשילד פינת רחוב הרצל.

חיפה — ביום ו', 1.5, בשעה 12.30, תצא מוואדי ניסנאס הפגנה מטעם קואליציית חיפה האדומה, הכוללת את מק"י וחד"ש. בסיום: עצרת בגן בנימין.

עכו – ביום ו', 1.5, בשעה 16.00, תצא מהעיר העתיקה (ליד תחנת המשטרה) הפגנה מטעם המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

ירושלים – ביום ו', 1.5. פרטים יפורסמו.

נצרת – בשבת, 2.5, בשעה 10.30, תצא הפגנה ארצית של מק"י, בנק"י וחד"ש. בסיום: עצרת ברחבת בית הידידות. הסעה מת"א: בשעה 8.45 מדרך נמיר פינת ארלוזורוב.

עידכונים לגבי ההפגנות – באתר מק״י www.maki.org.il

שתי מלכודות ופוליטיקה אחרת

"הכנסת ה-18 שונה מכל קודמותיה. היא הראשונה שבה לא מכהן ולו ח"כ יהודי אחד שהמאבק בכיבוש הוא נר לרגליו. מאז הכנסת השביעית, הראשונה שנבחרה אחרי מלחמת ששת הימים, לא הייתה לנו עוד כנסת כזאת: נקייה מפעילים יהודים נגד הכיבוש" – כתב **גדעון לוי** במאמרו "עניין שולי" (16.4).

בהתמודדותו עם העובדה הנכונה כשלעצמה, כי הכיבוש אכן נדחק מסדר היום הציבורי והתקשורתי בישראל – נופל גדעון לוי בשתיים מהמלכודות הקשות בדרך לכינונו של שמאל אפקטיבי בישראל.

ראשית, לוי מתעקש להבחין בין פוליטיקה יהודית לפוליטיקה ערבית: חלק ניכר ממאמרו מוקדש לבדיקה, מיהם חברי הכנסת היהודים שמתנגדים לכיבוש. קולות ערבים נחשבים פחות. ההתנגדות שלהם אוטומטית לכאורה, ובלאו הכי מחוץ לאותו "אנחנו" מדומיין, שאתו מתכתב לוי.

שנית, גדעון לוי מתעקש לקדם פוליטיקה חד-ממדית: יתכבד כל חבר כנסת ויסתפק בתחום עיסוק אחד (או כיבוש, או סביבה, או חברה, או זכויות ליברליות).

זו למעשה מלכודת כפולה: היא בונה עמדות שמאליות, המחמיצות, בין היתר, את יחס הגומלין שבין הכיבוש לקפיטליזם הישראלי, או את הנימוקים הסביבתיים הבוערים לצורך בהתקדמות מדינית עם העולם הערבי. וחשוב מכך – החד ממדיות מציעה לשמאל לוותר על ציבורים שלמים בחברה הישראלית, שלא ימצאו אצלנו תשובות גם לבעיותיהם היומיומיות בתחום התעסוקה, הבריאות והסביבה.

בשני המבחנים הפוליטיים האלה, מציבה חד"ש, לאורך השנים, פוליטיקה אחרת – פוליטיקה יהודית-ערבית משותפת שמנסה להתמודד באופן עקבי עם בעיותיה המגוונות של החברה הישראלית.

בדיקה קצרה בפרוטוקולים תגלה היקף פעילות עצום של חברי הכנסת של חד"ש נגד הכיבוש וההתנחלויות בכנסת ובוועדותיה. פעילותו של ח"כ חנין נגד הכיבוש אינה נופלת מזו של ח"כ ברכה, ממש כשם שהעיסוק של ברכה במאבק נגד ההפרטה של מערכת החינוך או של רשות התעסוקה אינו נופל מהעיסוק של חנין בנושאי סביבה וחברה.

מוזר שדווקא גדעון לוי, המצוי היטב במאבקים העממיים בשטחים הכבושים, מחמיץ את העמידה היהודית-ערבית העקבית של חד"ש, ובכלל זה גם את עמידתו של ח"כ חנין עצמו, בכל מאבק קונקרטי מגדול ועד קטן, מבילעין ועד חומת סובב מעלה אדומים. מוזר, שדווקא מצד איש שלום תבוא הבחנה מלאכותית בין חנין לבין ברכה, סוויד או אגבריה על בסיס אתני בלבד.

יונתן ליבנה

חברי סנאט מצרפת דנו עם ח"כ חנין בשלום במזרח-התיכון

משלחת של 20 אישים מצרפת נפגשה ב12.4 עם ח"כ דב חנין (חד"ש) בתל-אביב ודנה במצב במזרח התיכון, בייחוד לאחר כינון ממשלת הימין החדשה בראשות נתניהו. במשלחת היו חברי הסנאט הצרפתי, ראשי ערים חברי המפלגות הקומוניסטית והסוציאליסטית, פעילים באיגודים מקצועיים ואנשי קולנוע.

מכתבים למערכת

נחוצה חזית שלום אנטי-פאשיסטית

ממשלת נתניהו-ליברמן נחפזה ליזום גזירות אנטי-דמוקרטיות. כדי להבטיח את שלטונה, מכינה הממשלה הצעת חוק, לפיה יהיה נחוץ רוב של 65 ח"כים (במקום 61 ח"כים כפי שהחוק קובע היום), כדי לאשר אי-אמון בממשלה. באמתחתה של הממשלה גם גזירות כלכליות על העובדים והחרפת האפליה הגזענית כלפי האזרחים הערבים.

ליברמן, יו"ר המפלגה הפאשיסטית "ישראל ביתנו" ושר החוץ, נחקר כבר שנים בחשד לעבירות חמורות של הלבנת הון. אך הוא אינו דואג: בהסכם עם נתניהו, השיג ליברמן ליצחק אהרונוביץ', ח"כ ממפלגתו, את המינוי לשר לביטחון פנים, שמשרדו אחראי על המשטרה, החוקרת את ליברמן.

ליברמן הכריז, כבר בכניסתו לתפקיד שר החוץ, כי הפרשנות שלו למדיניות שלום היא – הכנה למלחמה. ואילו ראש הממשלה נתניהו סירב עד כה להכריז, כי הוא תומך בעקרון של שתי מדינות לשני העמים. אמנם ברק אובאמה, נשיא ארה"ב, כבר הכריז על תמיכתו בפתרון של שתי מדינות, אך נתניהו נמנע מכך. גם הכרזת אובאמה בדבר כוונתו לנהל דיאלוג עם אירן, אינה מפריעה לממסד הצבאי-מדיני בישראל ללחוץ דווקא על פעולה צבאית נגד אירן.

בתנאים אלה, ניצבת בפני שוחרי השלום והדמוקרטיה בישראל, יהודים כערבים, המשימה של גיבוש שותפות אנטי-פאשיסטית לטובת שני העמים.

מתוך ראיית החשיבות ההיסטורית של שותפות כזאת, יש לראות בדאגה את המצב במרצ. כתוצאה מהירידה התלולה בייצוג מרצ בכנסת, לא נבחרה מחדש זהבה גלאון. בריאיון שהעניקה ל"מוסף הארץ" (3.4), מתחה זהבה גלאון ביקורת נוקבת על מדיניותה הכושלת של הנהגת מרצ, שגם אחראית לתוצאות העגומות בבחירות לכנסת.

יש לקוות, כי אלה המסתייגים מהעמדות הרשמיות של מרצ, לרבות תמיכת הנהגתה במלחמת לבנון השנייה ובמלחמת עזה, יטו כתף להקמתה של חזית השלום האנטי-פאשיסטית, חזית יהודית-ערבית מול ממשלת האסון בראשות נתניהו וליברמן, הזוממת עוד מלחמות ועוד התנחלויות.

עוזי בורשטיין, תל-אביב

אצלנו מקפיאים שכר, בווייטנאם – מעלים ב-20%

בזמן שאצלנו ראש הממשלה הנכנס, בנימין נתניהו, כבר הציע להקפיא את שכרם של עובדי המגזר הציבורי בתירוץ שכך יקטין את הוצאות המדינה בתקציב 2009, הרי שברפובליקה הסוציאליסטית של וייטנאם, מתמודדים עם המשבר באמצעות... העלאת שכר המינימום בלמעלה מ-20%.

סוכנות הידיעות הווייטנאמית דיווחה, כי החל ב-1 במאי ייכנס לתוקפו צו ממשלתי הקובע, כי שכר המינימום יועלה מ-540,000 דונג ל-650,000 דונג. לשם השוואה: הדבר שקול להגדלת שכר המינימום בישראל (העומד כיום על 3850.18 ש"ח) ב-784.30 ש"ח נוספים!

מתי תחליט הממשלה גם אצלנו, כי הדרך הנכונה להתמודד עם המשבר היא בהשקעה בציבור העובדים?

אורי וולטמן, חיפה

סתימת פה בצו ממשלתי? לא לקומוניסטים

פסק הדין במשפט "קול העם", יומון המפלגה הקומוניסטית הישראלית, הניח את היסוד לחופש הביטוי בישראל נטולת החוקה עד היום.

מאת **תמר גוז'נסקי**

בתחילת שנות ה-50, עם התפנית של ממשלת בן-גוריון לעבר תלות פוליטית מלאה במעצמות האימפריאליסטיות, לרבות בארצות-הברית של עידן ״ציד המכשפות״ האנטי-קומוניסטי – התנכלו הצנזורה הצבאית ושר הפנים שוב ושוב ליומון ״קול העם״ ולעיתון ״אל-אתיחאד״, ביטאוני המפלגה הקומוניסטית הישראלית. אחת מאותן התנכלויות, שימשה נקודת המוצא לפרשה, שהגיעה עד לבית המשפט העליון.

ב-18 במרס 1953, הקדיש ״קול העם״ את מאמר המערכת לסכנות הטמונות במדיניות הממשלה. תחת הכותרת ״ילך אבא אבן להילחם לבד...״, יצא מאמר המערכת נגד הסכמתו של אבא אבן, אז שר החוץ, להעמיד 200 אלף חיילים לרשות צבא ארה״ב במקרה של עימות עם ברית המועצות. באותו גיליון גם נמסר, כי סיעת מק״י בכנסת תבעה להעלות לדיון דחוף את הצהרתו של אבא אבן בפתיחת ועידת ״מלווה העצמאות״ בניו-יורק.

מאמר המערכת, הכתוב בלשון חריפה, קובע, כי הכרזתו של אבן מלמדת, ״שממשלת בן-גוריון נדחקת לשורות הראשונות של מחנה מציתי המלחמה".

בהמשך קורא המאמר: "נגביר את מאבקנו נגד המדיניות האנטי-לאומית של ממשלת בן-גוריון, המספסרת בדם הנוער הישראלי".

לפי הנחייה של בן-גוריון, החליט שר הפנים דאז, ישראל רוקח, להעניש את ״קול העם״, וזאת בהתאם לסמכותו לפי פקודת העיתונות הבריטית, שנותרה בתוקפה. בצו הסגירה נכתב:

"הואיל ובגיליון 'קול העם' מיום 18.3.1953, בעמוד הראשון, פורסם מאמר ראשי תחת הכותרת 'ילך אבא אבן להילחם לבד...', שיש בו, לדעתי, כדי לסכן את שלום הציבור:

על כן אני, שר הפנים, מצווה בזה, בתוקף סמכותי לפי סעיף 19(2) לפקודת העיתונות פרק 116, שפרסום העיתון 'קול העם' יופסק לתקופה של 10 יום מהתאריך דלמטה.

י. רוקח, שר הפנים, 22.3.53"

צו הסגירה הגיע למערכת עוד ביום ששי, כדי להבטיח ש״קול העם״ לא יופיע ביום א׳, 22.3.53.

נוכח צו הסגירה, החליטו הנהגת מק״י וצוות המערכת לנקוט שני צעדים: האחד, להמשיך ולהוציא את העיתון; השני, לעתור לבית המשפט נגד הצו.

וכך, כבר במוצ״ש, 21.3.53, הופיע והופץ עיתון שכותרתו הייתה - ״חירויות העם בסכנה!״. מתחת לכותרת נכתב: ״הוצאה חד-פעמית של חבר הכנסת ש. מיקוניס״. הפרסום היה במתכונת הידועה של ״קול העם״. בעמוד הראשון פורסמו ידיעה ראשית מפורטת על צו הסגירה וגילוי דעת של הוועד המרכזי של מק״י, שכותרתו: "יבוטל האיסור השרירותי על 'קול העם'! נגן על חופש העיתונות!".

בגילוי הדעת נכתב, בין היתר:

"שר הפנים רוקח פקד שוב על סגירת 'קול העם' ל-10 ימים לפי סעיף מסויים של חוק הפקר בריטי-קולוניאלי, אשר נגדו לחם בעבר כל העם.

התדעו מה ה'חטא'?! התדעו מה הרוגז?!

ה'חטא' הוא ש'קול העם' מחה נגד הכרזת אבא אבן בדבר העמדת 200 אלף חיילים ישראלים לרשות אמריקה למלחמה נגד ברית-המועצות.

הרוגז הוא על כי 'קול העם' יעץ לאבא אבן, כי אם רצונו בכך, ילך להלחם לבד – בלעדינו. אין לו רשות לספסר בבורסה של ניו-יורק בדם בנינו ובנותינו!

לפי דעתו של רוקח ולפי דעתם של אפוטרופסיו האמריקאים, המחאה הפטריוטית נגד הכרזת אבא אבן 'מסכנת את שלום הציבור'. האין זו הפקרות גסה מצד שר הפנים רוקח?! האם נשלים עם ההתנקשות הפושעת בדבר האמת, בחופש העיתונות?!"

למחרת, ב-22.3.53 (יום כניסת הצו לתוקפו), וביום שאחריו (23.3.53) הופיעו עוד שני גיליונות מיוחדים, במתכונת ״קול העם״, והפעם כ״הוצאה חד-פעמית של חברת הכנסת אסתר וילנסקה״.

במקביל להוצאת העיתונים החד-פעמיים, פנתה חברת ״קול העם״, באמצעות עו״ד וייצנר, לבית המשפט העליון בבקשה להוציא צו על תנאי נגד החלטת שר הפנים. הבקשה נידונה ב- 22.3.53, ובסיומה הוציא בית המשפט העליון צו ביניים, שבו נדרש שר הפנים לנמק תוך 15 יום, מדוע לא יבטל את צו הסגירה. במקביל, התיר בית המשפט להוציא לאור את ״קול העם״ עד לתשובת השר.

ואכן למחרת, ב-24.3.53, שב ״קול העם״ להופיע במתכונתו הרגילה, כאשר כותרתו הראשית הייתה: ״חודשה הופעת ׳קול העם׳ בעקבות צו על תנאי של ביה״ד העליון נגד י. רוקח״. במאמר ראשי באותו גיליון, שהוקדש לחופש העיתונות, נכתב, בין היתר:

"יידע מר רוקח ואפוטרופסיו, כי את קול המאבק לשלום ולעצמאות לאומית – את 'קול העם' – אי-אפשר להשתיק. 'קול העם' ימשיך, וביתר שאת, למלא את תפקידו הציבורי כיאה לעיתון קומוניסטי – הוא ימשיך לגייס את הציבור, וביתר כוח, נגד המזימות השטניות של הפיכת מולדתנו לבסיס מלחמה אימפריאליסטי, נגד האבטלה והמחסור, נגד הפאשיזציה של החיים הציבוריים, בעד הגנת החירויות הדמוקרטיות".

(המשך בעמוד 4)

סתימת פיות? לא לקומוניסטים

(המשך מעמוד 3)

אחרים כתבו, אותם לא סגרו

הכרזתו של אבא אבן על אודות 200 אלף החיילים הישראלים לא פורסמה רק ב"קול העם". הידיעה פורסמה ב"הארץ" ב-9.3.53, ובהמשך גם בעיתון "המודיע". לפי הידיעה, בוועידת מלווה העצמאות הכריז הנרי מורגנטאו (שר האוצר של ארה"ב), "כי "כאשר תבוא שעת מבחן תעמיד ישראל 200 אלף חיילים לצד ארצות הברית". כתב "הארץ" הוסיף, כי אבא אבן הביע את הסכמתו המלאה להודעה זו בציינו: "מר מורגנטאו לא העריך במידה מספקת את כושר הגיוס של ישראל".

התייחסות רשמית ראשונה לדברים שצוטטו מפי מורגנטאו ואבן הייתה רק ב-25.3.53, כאשר בן-גוריון מסר בכנסת הודעה, לפיה מורגנטאו אכן אמר מה שצוטט בשמו. אולם בן גוריון הכחיש, שאבא אבן סמך ידיו על הכרזת מורגנטאו.

עוד בטרם הכחיש בן-גוריון את הסכמת אבא אבן, יצאו עיתונים שונים נגד צו הסגירה. "הארץ" (23.3.53) יצא במאמר מערכת נגד החלטתו השרירותית, הפוגעת בחופש העיתונות, של שר הפנים, בציינו כי מאמר המערכת של "קול העם" אינו חורג מגדר של הסברה. גם העיתון "הצופה" (ביטאון המפד"ל) מתח באותו יום ביקורת על שר הפנים בכותבו: *"היום סוגר שר הפנים עיתון הקומוניסטים. היכן היא הערובה, שמחר לא יסגור עיתון שני, אשר מבקר את מעשיו, וגם הוא ייכלל בגדר ש'יש בו, לדעתי, כדי לסכן את שלום הציבור'?"*

כך נולד בישראל חופש העיתונות

חשוב לזכור, כי מאז קום המדינה, חופש הביטוי אינו מעוגן בשום חוק, ואילו חוקה, המקבעת את זכויות היסוד הדמוקרטיות, לא הייתה (ואין עד היום, פרט לכמה חוקי יסוד). בן-גוריון עצמו, שטבע את האמירה - "בלי חירות ומק"י", רמס ברגל גסה תפיסות דמוקרטיות בסיסיות.

בעתירה שהגיש "קול העם" נגד צו הסגירה דנו השופטים שמעון אגרנט (ראש ההרכב), יואל זוסמן ומשה לנדוי. את פסק הדין שלהם הם פרסמו ב-16 באוקטובר 1953.

בהתרסה כלפי הצעדים והעמדות של בן-גוריון וממשלתו, קבע השופט אגרנט בפסק הדין התקדימי, כי חופש הביטוי הוא "זכות עילאית", שהקיום שלה הוא התשתית לכל חירויות האזרח האחרות. השולטים, נכתב בפסק הדין, אינם מושלי הציבור, אלא נציגיו, ולכן הממשלה וראש הממשלה עומדים לביקורת, וגם ניתן להחליפם בכל עת.

יחד עם זאת קבע אגרנט, כי "הזכות לחופש הביטוי אינה זכות מוחלטת ובלתי מוגבלת, אלא זכות יחסית, הניתנת לצמצום ולפיקוח". אגרנט ניסח את הנוסחה, לפיה יש לאזן בין שיקולי ביטחון לבין עקרון חופש הביטוי:

"העיקרון המדריך צריך להיות תמיד: האם עקב הפרסום, נוצרה אפשרות של סכנה לשלום הציבור, שהיא 'קרובה לוודאי'".

פסק הדין, בתביעה שהגיש "קול העם", הפך התשתית של חופש הביטוי בישראל. אמנם במשך כשני עשורים התעלמו ממנו, אך החל משנות ה-70 הוא הוחזר לשיח המשפטי – תחילה באוניברסיטאות, ובהמשך – בפסקי דין של השופט אהרון ברק, שהפך אותו לעוגן בפסקי דין שעניינם היה זכויות דמוקרטיות ומגבלות הפסילה בידי הצנזורה.

הפרשן המשפטי זאב סגל כתב ב"הארץ" (16.3.2003), כי "פסיקתו של השופט אגרנט עיצבה את חופש הדיבור והעיתונות כבעלי משקל כבד, משפטי וציבורי כאחד – גם בהעדרם של חוקה כתובה, חוק יסוד או חוק רגיל, שיכירו במפורש בזכות זו. במציאות המשפטית, פסק הדין הוא נתון יסודי, שלפיו מתפרש כל חוק במדינה... תורת איזון האינטרסים, שבמסגרתה יפסול כיום בג"ץ החלטה של רשות שלטונית שלדעתו אינה מאזנת באופן סביר בין אינטרסים רלוונטיים, ראשיתה בפסק דין 'קול העם', שהשפעתו בלטה בעיקר למן שנות ה-80".

הכנות לאירועי ה-1 במאי בעולם

קובה:

מספר שיא של משלחות מחו"ל ישתתפו השנה בהפגנת האחד במאי שתתקיים בהוואנה, בירת קובה. לפי דיווח של הקונפדרציה של העובדים הקובנים, יותר מ-680 ראשי איגודים מקצועיים מ-37 מדינות ייקחו חלק באירועי יום העובד הבינלאומי. בקונפדרציה של העובדים צופים להגעתם של ראשי איגודים נוספים, משום שהשנה מציינים 70 שנה להקמת הקונפדרציה ו-50 שנה למהפכה".

טייוואן:

ב-1 במאי יפגינו חברי האיגודים המקצועיים בטייוואן בדרישה מהממשלה ליטול חלק פעיל ביצירת מקומות עבודה ולהגביל את יכולת המעבידים לפטר עובדים. שמונה ארגונים חברתיים גדולים החליטו להפגין יחד עם האיגודים המקצועיים בגנות המדיניות החברתית והכלכלית הניאו-ליברלית של הממשלה. לפי הנתונים הרשמיים, האבטלה בטייוואן הגיעה ל-6% מכוח העבודה האזרחי.

תורכיה:

איגודי העובדים השמאליים בתורכיה קוראים לעובדים בעולם להפגין יחד עמם במרכז איסטנבול ב-1 במאי. המפגינים יתבעו מהממשלה להכריז על ה-1 במאי כיום שבתון ולאשר הפגנות.

ההפגנה בכיכר טקסים שבמרכז איסטנבול הפכה סמלית, מאז שב-1 במאי 1977, ירו אלמונים לעבר חצי מיליון עובדים שהפגינו בכיכר, ורצחו 37 מפגינים. בשנים האחרונות, שבו העובדים להפגין באורח בלתי-חוקי בכיכר, וכל הפגנה הסתיימה בנפגעים ובעצורים רבים.

רבע מיליון עובדי רכבת ללא שכר

חברת הרכבות הרוסית הודיעה לאחרונה, כי רבע מיליון מעובדיה הוצאו לחופשה ללא תשלום, וכי 450 אלף עובדים נוספים מועסקים רק בחצי משרה. הנהלת החברה מסרה כי נקטה בצעדים אלה בעקבות גרעון של 27 מיליארד רובל (כ-800 מיליון דולר) ברבעון הראשון של השנה, שנגרם בשל ירידה של 24% בהזמנות לרכבות משא - תוצאת המשבר הקפיטליסטי המעמיק. הנהלת הרכבת מתכננת לפטר או להוציא לפרישה מוקדמת כ-53 אלף עובדים, לאחר ש-19 אלף עובדים כבר עזבו את החברה ברבעון האחרון.

הקומוניסטים בלבנון נערכים לבחירות

ב-7 ביוני, על רקע משבר כלכלי, יתקיימו הבחירות לפרלמנט הלבנוני.

מאת **מרי דבאס-נאסיף**

איך נתאר את המצב בלבנון ערב הבחירות? במילים ספורות: ארץ השקועה במשבר, הניכר בכל התחומים.

השילוב בין משבר מעמיק לבין הבחירות הקרבות רק הגביר את הפילוג בין שני המחנות של המפלגות הבורגניות: מחנה הרוב, המאוגד ב"קבוצת ה-14 במרס" והקרוב בעמדותיו לארה"ב; והאופוזיציה, המוכרת בשם "קבוצת ה-8 במרס", ובה הכוחות התומכים בסוריה ובאיראן. מחנה הרוב מנסה לשמור על מעמדו, ואילו האופוזיציה מנסה להרחיב את בסיס תמיכתה, כדי להפוך לרוב – לקואליציה שלטת. שני המחנות נאלצים להתמודד עם מצב פוליטי חדש באזור, ובייחוד עם ניסיונו של הממשל החדש בארה"ב, בראשות הנשיא אובאמה, לשקם את ההגמוניה האמריקאית במזרח-התיכון, וזאת לאחר כישלונו של הממשל הקודם לקדם את "המזרח התיכון המורחב" באמצעות המלחמות הנפשעות בעיראק, בלבנון ולאחרונה - בפלסטין.

הם נאלצים להתמודד גם עם משבר קפיטליסטי, שהוא מהדורה חדשה של המשבר הגדול הקודם שהחל ב-1929. למשבר הנוכחי השלכות חמורות בעולם הערבי, ובייחוד במדינות המפרץ. השלכות אלה מורגשות היטב בחברה ובכלכלה הלבנוניות. לכך יש להוסיף, שלבנון טרם הצליחה להתאושש מההתקפה הישראלית של קיץ 2006, ומתוצאות המדיניות הניאו-ליברלית של הממשלות השונות, שהחלה ב-1992, ושתוצאותיה ניכרות לכל: חוב העולה על 50 מיליארד דולר, תעשייה במשבר וחקלאות בקיפאון.

שיטת הבחירות האנטי-דמוקרטית

בחודש אפריל נכנסה לבנון לישורת האחרונה לקראת הבחירות. מספר המועמדים, המתמודדים על 128 מושבי הפרלמנט, מחציתם "נוצרים" ומחציתם "מוסלמים", עולה על 700. אבל שיטת הבחירות בכללותה רחוקה מלהיות דמוקרטית. לבנון מחולקת למחוזות בחירה על בסיס דתי-עדתי, כך שכל עדה אמורה לבחור את "נציגיה" לא על בסיס מצע כלל-לבנוני, אלא על בסיס "הנאמנות לעדה" – קרי: היכולת של הנציג לשמר את הסדר החברתי הקיים. בשל שיטה זו, לאחר הבחירות לא יהיו בפרלמנט סיעות, אלא "מיני-פרלמנטים": כל עדה והפרלמנט שלה. סביר להניח, שכל "מיני-פרלמנט" ישפוט הצעות חוק או יוזמות חקיקה על בסיס "מה טוב לעדה" – במקום לעסוק בשאלה, מה טוב ללבנון, או מה טוב לעובדים הלבנונים. ובמרוץ הזה, כל "מיני-פרלמנט" יחפש נותן חסות בדמות מעצמה אזורית או עולמית, שתיתן משנה תוקף לדרישותיו.

תכליתה של שיטת בחירות זו, ההופכת את העם הלבנוני לאוסף של עדות, היא להסתיר את הרקע המעמדי ואת הבסיס החברתי של כל מפלגה ומפלגה. החלוקה ל"עדות" ול"דתות" פוגעת בדמוקרטיה האמיתית, וכאמור, מחזקת את הסדר החברתי הקיים. אבל היא גם פוגעת באפשרויות השיקום של המשק הלבנוני, שנפגע קשות במשך שנות מלחמת האזרחים הארוכות, ובייחוד בעקבות המתקפות החוזרות והנשנות של ישראל. המדיניות הניאו-ליברלית, אותה הנהיג ראש הממשלה רפיק חרירי, חיזקה את המגמות השליליות בכלכלה המקומית. המשבר הקפיטליסטי העולמי תורם מצידו להעמקת מגמות אלה.

ההשלכות המקומיות הישירות של המשבר הקפיטליסטי כבר ניכרות: שובם הביתה של רבבות פקידים בכירים, שהועסקו בארצות המפרץ, המצטרפים לרבבות המובטלים "מבית" בתעשייה ובשירותים. האבטלה תלך ותגבר ללא כל פעולה ממשלתית נחושה, כדי לצמצמה. מול המשבר הגואה, החליטה הממשלה לאמץ את צעדי המדיניות הכלכליים שמציעה קרן המטבע הבינלאומית הכושלת, ובהם - להמשיך בהפרטה ולהכביד את המסים העקיפים (והבלתי צודקים!).

מה מציעים הקומוניסטים?

המפלגה הקומוניסטית הלבנונית פתחה במערכה פוליטית בתחומי החברה והכלכלה. זאת, כתרגום לשפת המציאות של החלטות הוועידה העשירית. היא אף פרסמה תוכנית פוליטית ומציגה מועמדים מטעמה בבחירות לפרלמנט במחוזות הצפון, הבקעה, הדרום ובהר הלבנון. התוכנית של המפלגה כוללת את חמש הנקודות הבאות:

- שינוי בחוק הבחירות. זאת, כצעד ראשון לקראת רפורמה מעמיקה במערכת הפוליטית הלבנונית. חוק הבחירות החדש יתבסס על ייצוג יחסי של כלל המצביעים, ללא אזורי בחירה וללא חלוקה "עדתית-דתית". שינוי כזה יוביל להקמת מפלגות כלל-לבנונית, ללא קשר למוצא הדתי או עדתי של חבריהן. עוד דורשת המפלגה, ששליש ממועמדי כל המפלגות לבחירות יהיו נשים.
- רפורמה בתחומי השכר והמיסוי. שינוי בטבלאות השכר והעסקת עובדים בהסכמים קיבוציים, יחד עם הורדה משמעותית בשיעור המע"מ ובמסים העקיפים.
- המדינה צריכה להיות הגורם המרכזי ברווחת האזרחים. הקמת מערך ביטחון סוציאלי ממלכתי, הכולל קרנות פנסיה מקיפות.
- הפרדה של הדת מן המדינה והפרדה של החלוקה העדתית ממנגנון המדינה. חקיקת חוק אזרחות חדש, שאין בו כל סממן דתי-עדתי, והכולל נישואים ושירותי קבורה כשירות ממלכתי הניתן לכלל האזרחים, ללא קשר להשתייכותם הדתית-עדתית.
- חיזוק כל צורות ההתנגדות, כדי להתמודד עם ההתקפות החוזרות ונשנות מצד ישראל (גם במרחביה האוויריים והימיים של לבנון); אחדות הכוחות, כדי לשחרר את חוות שבעה וכדי שישראל תיטול על עצמה אחריות פוליטית וחומרית לאלפי ההרוגים ומאות אלפי הפליטים שהיא גרמה, ובייחוד להרס התשתיות, התעשייה והחקלאות במתקפה הרצחנית בקיץ 2006.

-----

* מרי דבס-נאסיף היא חברה הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הלבנונית והאחראית לקשרים הבינלאומיים.

שביתה כללית באוניברסיטה הפתוחה

שביתה כללית של סגל ההוראה באוניברסיטה הפתוחה פרצה ב-19.4. כ-50 מרכזי הלימוד של האוניברסיטה ברחבי הארץ - הושבתו. המרצים מוחים על תנאי ההעסקה, לפיהם המנחים והמרכזים מפוטרים מדי סמסטר. חברי סגל ההוראה תובעים לקבל תנאים זהים לאלה שהשיגו חברי הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטאות, ולעגנם בהסכם קיבוצי. על השביתה החליטה, ברוב מוחץ, אסיפת ארגון סגל ההוראה באוניברסיטה הפתוחה ב-16.4.

סגל ההוראה באוניברסיטה הפתוחה, המאורגן ב"כוח לעובדים - ארגון עובדים דמוקרטי", מצוי בסכסוך עבודה מול הנהלת המוסד מזה כארבעה חודשים. בעבר הושבתו הלימודים בשביתות בנות יום אחד בשלושה מרכזי לימוד שונים בכל פעם.

האוניברסיטה הפתוחה היא הגדולה בארץ ולומדים בה כ-40 אלף סטודנטים, רובם במסלול מונחה לתואר ראשון. יחד עם הטכניון, אלו הם שני המוסדות להשכלה גבוהה שבהם לא נחתמו בשנה שעברה הסכמים עם סגל ההוראה.

סטודנטים לאמנות מקימים איגוד

מזה כמה חודשים פועלת בירושלים קבוצה של נציגים מבתי הספר לאמנות בעיר, על מנת להקים איגוד גג לסטודנטים בכל בתי הספר לאמנות בשם אסל"י - איגוד הסטודנטים לאמנות בירושלים. מטרת האיגוד – לבטל את אפלייתם לרעה של הסטודנטים במוסדות לימוד שאינם מוכרים כאקדמיים.

פרטים אודות ההתארגנות - באמצעות הדוא"ל: nissan.y@gmail.com

בימת חד"ש ירושלים

ביום ד', 22 באפריל, בשעה 19.30,
במועדון בת שלום, המלך ג'ורג' 14

המשבר הקפיטליסטי העולמי והשלכותיו המקומיות

דיון בהשתתפות:
ד"ר **אפרים דווידי** (המכללה החברתית-כלכלית),
פרופ' **יוסי זעירא** (האונ' העברית), עו"ד **יפעת סולל** והעיתונאי **גדעון עשת**

המזכירות הארצית של חד"ש

בשבת, 25 באפריל, בשעה 10.00
במשרדי חד"ש, שד' בן-גוריון 39, חיפה

יום עיון לסיכום הבחירות לכנסת

יידונו: הקמפיין התקשורתי * העבודה הארגונית והקהילתית * מצע חד"ש

הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א,
ביום א', 26 באפריל, בשעה 19.30
אירוע השקה של הספר

"קום התנערה!"

אוסף של כתבי **אליהו (אליושה) גוז'נסקי**
ושל רשימות של חבריו עליו.
הספר מחלץ מהשכחה פרקים חשובים במערכות המעמדיות ובפעילותם של הקומוניסטים בשנות ה-40.
באירוע ישאו דברים:
ד"ר **דוד דה פריס**, ראש החוג ללימודי עבודה באונ' ת"א,
ותמר גוז'נסקי, עורכת הספר

ביום ב', 27 באפריל, בשעה 19.45

ערב זכרון על שיכחה ואבל

יוקרן הסרט "מחילות" (2006)
ויהושע סימון ישוחח עם הבימאי **אודי אלוני**

אסיפות ודיונים לציון ה-1 במאי

חיפה – ביום ד', 22 באפריל, בשעה 19.30, באולם בשד' בן-גוריון 39, דיון מטעם חוג אחווה על מאבקי עובדים בצל המשבר הכלכלי, בהשתתפות **בנימין גונן.**

רמת גן – גבעתיים – ביום ד', 6.5, בשעה 19.30, במועדון, רחוב זהר 4, ר"ג, ערב חגיגי מטעם סניף מק"י, בהשתתפות **תמר גוז'נסקי.**

מכללת הגדה השמאלית

קורס לערבית מדוברת למתחילים

ייפתח בסוף אפריל.
פרטים נוספים והרשמה: 054-2501662

טקס הדלקת משואות אלטרנטיבי

כמדי שנה, תקיים תנועת יש גבול את טקס הדלקת המשואות האלטרנטיבי ביום ג', 28.4, בשעה 19.45 בכיכר אמיל גרינצוויג בירושלים.

לחברנו **צדוק צדוק** ולמשפחה
איתכם באבלכם על מות האחות
תפחה שהרבני-צדיק
ועד מחוז ת"א-יפו של מק"י
סניף רמת גן - גבעתיים